



Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej **KOMUNIKAT PRASOWY nr 154/15**

Luksemburg, 23 grudnia 2015 r.

Opinie rzecznika generalnego w sprawach C-358/14 Polska / Parlament
i Rada, C-477/14 Pillbox 38 (UK) Limited i C-547/14 Philip Morris Brands
SARL i in.

Zdaniem rzecznik generalnej J. Kokott, nowa dyrektywa Unii w sprawie wyrobów tytoniowych jest ważna

W szczególności, znaczne ujednolicenie opakowań, przyszły zakaz papierosów mentolowych w całej Unii i szczególna regulacja dotycząca papierosów elektronicznych są zgodne z prawem

Rzecznik generalna Juliane Kokott w przedłożonej dzisiaj opinii doszła do **wniosku**, że **nowa dyrektywa Unii w sprawie wyrobów tytoniowych z 2014 r.¹ została przyjęta zgodnie z prawem**. Dotyczy to w szczególności ujednolicenia oznaczeń i opakowań wyrobów tytoniowych (rozmiar, minimalna zawartość, ostrzeżenia i dopuszczalne informacje), zakazu papierosów mentolowych w całej Unii obowiązującego od dnia 20 maja 2020 r. oraz szczególnej regulacji dotyczącej papierosów elektronicznych. Żaden z argumentów podniesionych przez Polskę – przy wsparciu Rumunii – przeciwko zakazowi papierosów mentolowych² nie został uwzględniony, w związku z czym należy oddalić skargę o stwierdzenie nieważności wniesioną przez Polskę. Również z badania pytań angielskiego High Court rozpatrującego skargi różnych przedsiębiorstw³ skierowane przeciwko transpozycji dyrektywy do prawa brytyjskiego nie wynika nic, co mogłoby podważyć ważność dyrektywy.

Zdaniem rzecznik generalnej J. Kokott prawodawca Unii **nie przekroczył** swego szerokiego **zakresu uznania**, by zapewnić, że wyroby tytoniowe i powiązane wyroby mogą zostać wprowadzone do obrotu na jednolitych warunkach w całej Unii bez pominięcia podstawowego celu wysokiego poziomu ochrony zdrowia.

Rzecznik generalna stanęła na stanowisku, że dyrektywa została przyjęta na właściwej podstawie prawnej (a mianowicie obowiązującej dla środków harmonizacji rynku wewnętrznego⁴) i nie narusza ani zasad równego traktowania, swobodnej konkurencji, proporcjonalności, pewności prawa i pomocniczości, względnie obowiązku uzasadnienia, ani praw podstawowych producentów lub sprzedawców, a konkretnie wolności prowadzenia działalności gospodarczej, wolności wypowiedzi i prawa własności.

W przedmiocie ujednolicenia oznaczeń i opakowań wyrobów tytoniowych rzecznik generalna J. Kokott stwierdziła między innymi, że wymogi dotyczące formy (prostopadłościan), rozmiaru i minimalnej zawartości opakowań papierosów są proporcjonalne. Przyczyniły się one w szczególnym stopniu do zwiększenia widoczności ostrzeżeń zdrowotnych i zmaksymalizowania

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/40/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów oraz uchylająca dyrektywę 2001/37/WE (Dz.U. L 127, s. 1).

² Dyrektywa zakazuje ogólnie sprzedaży papierosów (i tytoniu do samodzielnego skręcania) o charakterystycznych aromatach. Jeżeli wielkość sprzedaży w całej Unii wynosi, jak w przypadku papierosów mentolowych, 3% lub więcej, zakaz obowiązuje dopiero od dnia 20 maja 2020 r. Polska zakwestionowała w swej skardze jedynie zakaz sprzedaży papierosów mentolowych.

³ Brytyjskie przedsiębiorstwo Pillbox, które pod nazwą „Totally Wicked” produkuje i sprzedaje papierosy elektroniczne oraz różni producenci wyrobów tytoniowych, a mianowicie Philip Morris Brands SARL, Philip Morris Limited (PMI) oraz British American Tobacco UK Limited (BAT) przy udziale innych producentów wyrobów tytoniowych lub dostawców przemysłu tytoniowego, a mianowicie Imperial Tobacco Limited, JT International SA, Gallaher Limited, Tann UK Limited, Tannpapier GmbH, V. Mane Fils, Deutsche Benkert GmbH & Co KG, Benkert UK Limited oraz Joh. Wilh. Von Eicken GmbH.

⁴ Artykuł 114 TFUE.

ich skuteczności. Ponadto mniejszą rolę odgrywa czynnik „luzu i zabawy”, który może być kojarzony z nietypowymi lub szczególnie wyróżniającymi się opakowaniami, a także nietypowy charakter nowych lub wymyślnych opakowań. Minimalna zawartość 20 papierosów zwiększa ponadto próg zahamowania przed kupnem przede wszystkim w odniesieniu do młodzieży i młodych osób dorosłych. Ponadto nie jest ani arbitralne, ani nieproporcjonalne, by ostrzeżeniom zdrowotnym (składającym się z określonego tekstu i odpowiedniego zdjęcia) przydzielić udział w powierzchni wynoszący obecnie⁵ 65% zarówno na stronie przedniej, jak również na stronie tylnej. Dyrektywa słusznie zakazuje ponadto umieszczania na opakowaniach produktów prawdziwych wskazań, o ile przedstawiają one wyrób tytoniowy zwodniczo w pozytywnym świetle i w związku z tym kształtują dodatkową zachętę do kupna i konsumpcji. W tym kontekście papierosy pochodzące z upraw ekologicznych stanowią w dalszym ciągu produkty bardzo szkodliwe dla zdrowia. Ponieważ dyrektywa określa jedynie wygląd podstawowy, pozostawia ona jeszcze miejsce dla dodatkowych krajowych standardów opakowań, np. w odniesieniu do kolorystyki powierzchni niezastrzeżonych dla ostrzeżeń (sięgających ewentualnie aż po wprowadzenie opakowań neutralnych, tzw. „plain packaging”).

W przedmiocie zakazu papierosów mentolowych rzecznik generalna podniosła, że mentol, podobnie jak inne charakterystyczne aromaty, może zasadniczo skutkować złagodzeniem lub zatuszowaniem na ogół ostrego, wręcz gryzącego smaku dymu tytoniowego. W ten sposób powstaje poważne zagrożenie, że papierosy aromatyzowane ułatwią niepalącym rozpoczęcie konsumpcji tytoniu, a palaczom z przyzwyczajenia utrudnią zerwanie z uzależnieniem od nikotyny. Dotychczasowe krajowe regulacje dotyczące użycia charakterystycznych aromatów w wyrobach tytoniowych stanowiły różnorodną mozaikę. Różnice istniały również w odniesieniu do papierosów mentolowych. Prawodawcy Unii nie można zarzucić oczywistego błędu w ocenie w zakresie, w jakim przyjął, że wystąpił problem o wymiarze transgranicznym, który może zostać rozwiązany jedynie na poziomie Unii, a nie na poziomie samych państw członkowskich. Biorąc pod uwagę w szczególności zasadę ostrożności i wytyczne WHO nie można mieć wątpliwości co do konieczności zakazu w całej Unii wszystkich charakterystycznych aromatów wraz z mentolem. W każdym razie nadanie pierwszeństwa, przy wydaniu środków harmonizacji rynku wewnętrznego, zamierzonemu w Unii wysokiemu poziomowi ochrony zdrowia przed ewentualnymi interesami gospodarczymi i społecznymi – uwzględniając ponadto długi okres przejściowy dla papierosów mentolowych – nie jest oczywiście nieproporcjonalne.

W przedmiocie regulacji szczególnej dotyczącej papierosów elektronicznych, rzecznik generalna stwierdziła, że wyraźnie różnią się one w wielu aspektach od regulacji dotyczących tradycyjnych wyrobów tytoniowych. Przewidują one między innymi: obowiązek zgłoszenia (z sześciomiesięcznym terminem zawieszenia), specyficzne ostrzeżenia, maksymalną zawartość nikotyny wynoszącą 20 mg/ml, obowiązek załączenia ulotki, szczególny zakaz reklamy i sponsoringu oraz coroczny obowiązek sprawozdawczy. Ta szczególna regulacja jest jednak stosunkowo umiarkowana, zarówno w porównaniu do przepisów obowiązujących w odniesieniu do tradycyjnych wyrobów tytoniowych, jak również w kontekście międzynarodowym i w związku z tym nie jest nieproporcjonalna. Rzecznik generalna J. Kokott podkreśliła w tym względzie, że papierosy elektroniczne stanowią nowy i – w każdym razie w szerokich kręgach społeczeństwa – stosunkowo nieznany produkt, dla którego istnieje ponadto szybko rozwijający się rynek. Przyjęcie przy wydawaniu środków harmonizacji rynku wewnętrznego, że z papierosami elektronicznymi wiąże się zagrożenia dla ludzkiego zdrowia, i że ów produkt – przede wszystkim w przypadku młodzieży i młodych osób dorosłych – może stać się środkiem prowadzącym do uzależnienia od nikotyny, a ostatecznie do tradycyjnego spożycia tytoniu, nie jest oczywiście błędne ani nieracjonalne. Mając na uwadze w szczególności zasadnicze różnice pomiędzy przepisami państw członkowskich i transgraniczny wymiar problematyki, prawodawca Unii mógł przyjąć, również w przypadku papierosów elektronicznych, że wymagana jest regulacja na szczeblu Unii.

Odnosnie do poszanowania **zasady pomocniczości** przy wydawaniu nowej dyrektywy w sprawie wyrobów tytoniowych, zdaniem rzecznik generalnej zostało w wystarczającym stopniu udokumentowane, że prawodawca Unii dysponował obszernymi materiałami, na których mógł oprzeć swoją ocenę dotyczącą poszanowania zasady pomocniczości. Pomimo to zdecydowanie

⁵ Do tej pory obowiązywało 30% na stronie przedniej i 40% na stronie tylnej.

zaleca ona prawodawcy Unii, by **w przyszłości odstąpił od tak dalece generalnych sformułowań** dotyczących zasady pomocniczości, jak te, które zostały zawarte w dyrektywie i zamiast tego dowartościował preambułę danego aktu prawa Unii wystarczająco uzasadnionymi i w większym zakresie odpowiadającymi danym środkom wyjaśnieniami w przedmiocie zasady pomocniczości.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Pełny tekst opinii ([C-358/14](#), [C-477/14](#) i [C-547/14](#)) jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedłożenia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106